

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem JUDr. Lukášem Hlouchem, Ph.D., ve věci

žalobce: M. V.
bytem
proti

žalované: Česká správa sociálního zabezpečení
sídlem Křížová 25, Praha 5

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 17. 8. 2017, č.j. 671 110 2244/47091-VD

takto:

- I. Žaloba **s e z a m í t á**.
- II. Žádný z účastníků **n e m á p r á v o** na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobou ze dne 19. 10. 2017 žalobce brojil proti rozhodnutí žalované ze dne 17. 8. 2017, č. j. 671 110 2244/47091-VD (dále jen „napadené rozhodnutí“), zamítnuty námitky proti prvostupňovému rozhodnutí žalované ze dne 15. 5. 2017, č.j. 671 110 2244 (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“), jímž byla žádost žalobce o přiznání invalidního důchodu zamítnuta pro nesplnění podmínky invalidity (§ 38 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů, dále jen „ZDP“).

Podkladem pro prvostupňové rozhodnutí byl posudek Okresní správy sociálního zabezpečení (dále jen „OSSZ“) ve Vyškově ze dne 20. 4. 2017, podle něhož žalobce nebyl uznán invalidním, neboť pokles jeho pracovní schopnosti činil pouze 20 %.

II. Napadené rozhodnutí

2. V námitkovém řízení žalovaná přezkoumala prvostupňové rozhodnutí v plném rozsahu včetně uplatněných námitek. Nechala vypracovat nový posudek o invaliditě, který byl zpracován její lékařkou dne 15. 8. 2017.
3. V novém posudku lékařka žalované vycházela ze zdravotnické dokumentace ošetřujícího lékaře MUDr. K., a zejm. neurologických vyšetření MUDr. M. a MUDr. D., Ph.D. Zdravotní postižení žalobce spočívající ve stavu po tržně zhmožděném poranění dorsa pravé ruky po pokousání psem souseda dne 12. 2. 2016 s postižením III.-V. prstu pravé ruky, klinicky s reziduální poruchou flexe III.-V. prstu pravé ruky bylo shledáno jako lehké. Bylo prokázáno částečné omezení úchopové schopnosti pravé ruky při negativním EMG vyšetření pro lézi nervů pravé horní končetiny a s negativním i cévním vyšetřením pro pravou horní končetinu, pouze s projevy pouřazových změn.
4. Zdravotní stav žalobce byl hodnocen jako stabilizovaný, doléčený a bez medikace či rehabilitace v současné době. Nejedná se o nefunkční pravou horní končetinu u praváka a nešlo ani o těžké funkční postižení pravé ruky u praváka s těžkým omezením. Zdravotní stav žalobci umožňuje výkon zaměstnání při dodržování preventivních zdravotních a pracovních opatření, a to při plném pracovním úvazku.
5. Posudkový závěr OSSZ ve Vyškově ze dne 8. 6. 2016 byl novým posudkem o invaliditě potvrzen, ovšem pouze co do závěru o tom, že žalobce není invalidní. Rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce je zdravotní postižení uvedené v kapitole XV, oddílu B, položce 5b – deformity prstů rukou – při částečně zachované úchopové schopnosti ruky přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity. Pokles pracovní schopnosti byl stanoven na 20 %, avšak lékařka žalované navýšila tuto hodnotu z důvodu dělnické profese žalobce o 10 % na výsledných 30 %.
6. Jelikož žalobce nebyl shledán invalidní ani v prvním stupni invalidity, žalovaná rozhodla o zamítnutí námitek a potvrzení prvostupňového rozhodnutí.

III. Žaloba

7. Žalobce v žalobě a jejím doplnění namítal, že posudek žalované v námitkovém řízení nesprávně vyhodnotil míru poklesu pracovní schopnosti, k čemuž odkázal zejm. na lékařskou zprávu MUDr. M. D. z FN u Svaté Anny.
8. Podle názoru žalobce došlo k nevratnému poškození svalů a šlach ruky a zasahuje kompletní funkčnost pravé ruky. Po úrazu pokousání psem (12. 2. 2016) není schopen vykonávat zahradnické práce ani žádné běžné normální práce.
9. U pravé ruky došlo k narušení hybnosti třetího až pátého prstu, a významnému porušení druhého prstu i palce. Podle objektivních zjištění po předmětných poraněních existuje mnohočetné postižení struktur ruky vedoucímu k významnému narušení funkce pravé ruky, která je u žalobce dominantní končetinou. Funkce ruky je narušena

z důvodu těžkého narušení hybnosti třetího až pátého prstu, částečně i palce. Ruka je postižena jako celek z důvodu deformačního postavení prstů a bolestivosti ruky při pokusu o aktivní hybnost a fyzickém zatížení. Žalobce poukázal také na pocity trnutí ruky a důsledky postižení, které mu prakticky znemožňují pracovat v rodinném zahradnictví i vykonávat jiná manuální povolání, včetně zájmových a rekreačních fyzických aktivit. Stav již nelze další léčbou podstatně zlepšit.

10. Žalobce zmínil také dopady na psychiku. Podle jeho názoru splňuje podmínky alespoň pro přiznání prvního stupně invalidity.

IV. Vyjádření žalované

11. Ve svém vyjádření žalovaná shrnula okolnosti správního řízení vedeného ve věci žádosti žalobce o invalidní důchod a také právní úpravu obsaženou v ZDP a vyhlášce č. 359/2009 Sb., o posuzování invalidity, ve znění pozdějších předpisů.
12. Zdůraznila zejména, že důvodem pro uznání invalidity nejsou subjektivní pocity a úvahy žalobce, vlastní vyhodnocení zdravotních obtíží a jeho zdravotního stavu, nýbrž jediné posudková rozvaha vycházející výhradně z objektivně zjištěného zdravotního stavu posudkovými lékaři podle vyhlášky o invaliditě.
13. Jelikož žalobce nebyl uznán ve správním řízení jako invalidní, byla nucena žalovaná zamítnout jeho žádost o invalidní důchod. Vzhledem k tomu, že žalobce zpochybnil správnost stanovení míry procentuálního poklesu vzhledem ke svému nepříznivému zdravotnímu stavu a požaduje nový posudek, žalovaná navrhla vypracování posudku Posudkovou komisí Ministerstva práce a sociálních věcí ČR (dále jen „PK MPSV“).

V. Správní spis a posudek PK MPSV

14. Ze správního spisu žalované a OSSZ ve Vyškově krajský soud zjistil následující skutečnosti. V posuzované věci se jednalo o první žádost žalobce o přiznání invalidního důchodu ze dne 1. 3. 2017. Žalobce naposledy pracoval jako zahradník (osoba samostatně výdělečně činná), přičemž dne 12. 2. 2016 došlo ke zranění dorsa pravé ruky psem souseda.
15. V prvostupňovém řízení byl vypracován posudek OSSZ ve Vyškově ze dne 20. 4. 2017, podle něhož žalobce nebyl shledán invalidním, neboť jeho pracovní schopnost poklesla pouze o 20 %. Jako rozhodující příčina dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu bylo shledáno postižení uvedené v kapitole XV., oddílu B, položce 5b přílohy k vyhl. o posuzování invalidity – s mírou poklesu pracovní schopnosti 20 %.
16. Ve správním spisu OSSZ ve Vyškově jsou založeny kopie relevantních lékařských zpráv, a to zejm. z neurologických vyšetření MUDr. D. a MUDr. M.
17. Krajský soud nechal vypracovat posudek PK MPSV, pracoviště v Brně ze dne 5. 4. 2018. Tento posudek byl vypracován komisí ve složení předsedkyně komise a další lékařky z oboru neurologie, jakož i tajemnice komise. Žalobce byl při jednání PK MPSV přítomen. PK MPSV vycházela z podkladové dokumentace, ze zdravotní dokumentace pak zejména ze neurologických nálezů MUDr. D. a MUDr. M. z období října 2016 až ledna 2018, jakož i z nálezu MUDr. S. (chirurgie). Žalobce byl také vyšetřen při jednání komise přítomnou neuroložkou.
18. V posudkovém hodnocení posudku PK MPSV se uvádí, že rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce je stav po úrazu pravé horní

končetiny ze dne 12. 2. 2016, drtivé poranění ruky, jehož následkem je těžká porucha funkce pravé ruky s otokem, hyperestesiemi, neuropatickými bolestmi ruky a deformitami prstů a ztrátou úchopové schopnosti dominantní ruky. Z ostatních postižení PK MPSV zmínila hypertenzi, klinicky bez přítomnosti komplikací, a lehkou nadváhu. Pokles pracovní schopnosti hodnocen podle kapitoly XV., oddílu B, položky 5c na horní hranici rozpětí – 35 %, a to z důvodu, že se jedná o postižení dominantní končetiny a také vzhledem k dělnickému zařazení žalobce.

19. Ostatní zdravotní postižení uvedená v diagnostickém souhrnu mají svou funkční závažností malý negativní dopad na pracovní schopnost posuzované osoby a nezpůsobují pokles pracovní schopnosti větší, než odpovídá horní hranici míry poklesu pracovní schopnosti určené podle rozhodující příčiny dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, a proto PK MPSV nezvýšila horní hranici o dalších 10 %.
20. Datum vzniku invalidity bylo předmětným posudkem stanoveno ke dni vyšetření neurologa dne 25. 11. 2016, kdy již po devíti měsících léčby bylo možno hodnotit stav jako dlouhodobě nepříznivý. Podle PK MPSV má zdravotní stav spíše tendenci k progresi. Pracovní rekomandace vyznívá v tom směru, že žalobce není schopen práce vyžadující jemnou motoriku dominantní končetiny a nevhodná je též práce v chladu.
21. PK MPSV uzavřela, že žalobce byl invalidní v prvním stupni invalidity, a to k datu vydání napadeného rozhodnutí.

VI. Posouzení věci krajským soudem

22. Napadené rozhodnutí žalované krajský soud přezkoumal v řízení podle části třetí hlavy II, dílu 1 s. ř. s., v mezích uplatněných žalobních bodů, ověřil přitom, zda rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti (ex offio), a vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodnutí žalované
23. Krajský soud nařídil ve věci **ústní jednání**, které se uskutečnilo dne 30. 10. 2018 za účasti zástupkyně žalované a v omluvené nepřítomnosti žalobce. Při jednání krajský soud shrnul obsah soudního a správního spisu žalované a dále provedl důkaz posudkem PK MPSV ze dne 5. 4. 2018. Zástupkyně žalovaného neměla k provedení dokazování žádné námítky a nenavrhla žádné další důkazy. Za této situace krajský soud ukončil dokazování a po konečných návrzích přistoupil k rozhodnutí ve věci samé.
24. **Žaloba je důvodná.**
25. Právní úprava posuzování invalidity a podmínek nároku na invalidní důchod je obsažena v ustanovení § 39 zákona o důchodovém pojištění, které ve znění platném a účinném po 31. 12. 2009 upravuje tři stupně invalidity. Jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla nejméně o 35 %, avšak nejvíce o 49 %, jedná se o invaliditu prvního stupně. Pokud se jedná o pokles pracovní schopnosti nejméně o 50 %, avšak nejvíce o 69 %, jedná se o invaliditu druhého stupně, a konečně v případě poklesu nejméně o 70 % se jedná o invaliditu třetího stupně. Při určování poklesu pracovní schopnosti se mj. bere v úvahu, zda jde o zdravotní postižení trvale ovlivňující pracovní schopnost, zda se jedná o tzv. stabilizovaný zdravotní stav a zda a jak je pojištěnec na své zdravotní postižení adaptován. Podle ustanovení § 39 odst. 6 zákona o důchodovém pojištění platí, že za stabilizovaný zdravotní stav [odstavec 4 písm. b)] se považuje takový zdravotní stav, který se ustálil na úrovni, která umožňuje pojištěnci vykonávat výdělečnou činnost bez zhoršení zdravotního stavu vlivem takové činnosti; udržení

stabilizace zdravotního stavu může být přitom podmíněno dodržováním určité léčby nebo pracovních omezení.

26. Správní rozhodnutí o nároku na invalidní důchod je závislé především na odborném lékařském posouzení. Podle právní úpravy platné a účinné po 31. 12. 2009 platí, že zdravotní stav a pracovní schopnost občanů pro účely přezkumného řízení soudního ve věcech důchodového pojištění a pro účely odvolacího řízení správního (tzn. námitkového řízení) posuzuje ministerstvo práce a sociálních věcí, pokud napadené rozhodnutí bylo vydáno na základě posudku okresní správy sociálního zabezpečení; za tím účelem zřizuje jako své orgány posudkové komise. Při přezkumu takového rozhodnutí neposuzuje soud věcnou správnost posudku, neboť k tomu nemá potřebné odborné znalosti. Posudek posudkové komise MPSV soud hodnotí jako každý jiný důkaz podle zásad upravených v § 77 odst. 2 s. ř. s., avšak s ohledem na mimořádný význam v tomto řízení bývá tento posudek důkazem rozhodujícím v případech, kdy z hlediska své celistvosti a přesvědčivosti nevzbuzuje žádných pochyb, a nejsou-li tu ani žádné jiné skutečnosti nebo důkazy, kterými by správnost posudku mohla být zpochybněna. Požadavek úplnosti a přesvědčivosti kladený na tyto posudky spočívá pak v tom, aby se komise vypořádala se všemi rozhodujícími skutečnostmi, především s těmi, které posuzovaný namítá, a aby své posudkové závěry náležitě odůvodnila. Jelikož žalovaná rozhoduje o nároku na invalidní důchod, příp. o změně tohoto nároku či jeho odnětí v dvouinstančním řízení, jsou zejména na její rozhodnutí v námitkovém řízení kladeny nároky na jasnost, srozumitelnost a úplnost odůvodnění (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 9. 2011, čj. 6 Ads 99/2011-43, přístupný na www.nssoud.cz). Jsou-li v posudkových hodnoceních zdravotního stavu rozpory, může je krajský soud v rámci doplňování zjišťování skutkového stavu řešit i pořízením tzv. srovnávacího posudku PK MPSV (viz k tomu rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 5. 2013, čj. 6 Ads 12/2013-22, přístupný na www.nssoud.cz).
27. Náležitosti posudku upravuje s účinností od 1. 1. 2010 v ustanovení § 7 vyhláška č. 359/2009 Sb. Posudek o invaliditě musí obsahovat mimo formálních náležitostí rovněž účel posouzení a datum posouzení zdravotního stavu a pracovní schopnosti pojištěnce, výčet rozhodujících podkladů o zdravotním stavu pojištěnce, z nichž orgán sociálního zabezpečení vycházel při posouzení zdravotního stavu a pracovní schopnosti pojištěnce, skutková zjištění, ke kterým orgán sociálního zabezpečení dospěl při posuzování zdravotního stavu a pracovní schopnosti pojištěnce, výsledek posouzení zdravotního stavu a míry poklesu pracovní schopnosti se stanovením, zda se jedná o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, procentní míry poklesu pracovní schopnosti, stupně invalidity, dne vzniku invalidity, dne změny stupně invalidity nebo dne zániku invalidity, schopnosti využití zachované pracovní schopnosti podle § 5 u pojištěnce, jehož míra poklesu pracovní schopnosti činí nejméně 35 % a nejvíce 69 %, a zda je pojištěnec v případě poklesu pracovní schopnosti nejméně o 70 % schopen výdělečné činnosti za zcela mimořádných podmínek. Obligatorní náležitostí posudku je rovněž odůvodnění výsledku posouzení zdravotního stavu a míry poklesu pracovní schopnosti.
28. V posuzované věci krajský soud vyhodnotil skutkový stav zjištěný ze správního spisu v kontextu s posudkovými hodnoceními vyplývajícími z posudků OSSZ ve Vyškově, lékařky žalované a konečně posudku PK MPSV ze dne 5. 4. 2018. Ze srovnání uvedených posudkových hodnocení vyplývá, že rozhodující příčina dlouhodobě

nepříznivého zdravotního stavu byla všemi posudky určena shodně jako stav po zranění pravé ruky způsobeného útokem psa ze dne 12. 2. 2016. Posudková hodnocení zvolená lékaři ve správním řízení se od posudku PK MPSV liší pouze ve stanovení intenzity, jakou rozhodující zdravotní postižení omezuje pracovní schopnost žalobce. Zatímco OSSZ ve Vyškově a lékařka žalované kvalifikovaly rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce podle kapitoly XV., oddílu B, položce 5b přílohy k vyhl. o posuzování invalidity, PK MPSV upravila kvalifikaci na postižení uvedené v kapitole XV., oddílu B, položce 5c přílohy k vyhl. o posuzování invalidity, tedy deformity prstů u rukou při úplné ztrátě úchopové schopnosti ruky podle dominance s mírou poklesu pracovní schopnosti v rozmezí 30 – 35%. PK MPSV určila pokles pracovní schopnosti na horní hranici rozmezí (35%).

29. Krajský soud má za to, že posudek PK MPSV úplně a přesvědčivě zdůvodnil, v čem spočívá dopad zdravotního postižení žalobce na jeho pracovní schopnost. Odlišné posouzení od lékaře OSSZ ve Vyškově i lékaře žalované je zdůvodněno jednak trvalým funkčním dopadem na schopnost pravé ruky kvalifikovaným jako těžká porucha funkce dominantní končetiny, které značně omezuje manuální schopnosti žalobce, a dále stabilizací tohoto dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu.
30. Z uvedených důvodů chápe krajský soud předložený posudek PK MPSV ze dne 5. 4. 2018 jako stěžejní důkaz o invaliditě žalobce, která v souladu se závěry tohoto posudku vznikla již ke dni 25. 11. 2016, tedy k datu vyšetření neuroložkou MUDr. M. prokazující stabilizaci zdravotního stavu jako dlouhodobě nepříznivého.
31. Z provedeného dokazování jednoznačně vyplynulo, že žalobce bylo třeba považovat za invalidního v prvním stupni invalidity nejen k datu vydání napadeného rozhodnutí (17. 8. 2017), ale již ode dne 25. 11. 2016. Krajský soud shledal, že napadené rozhodnutí, jímž bylo potvrzeno zamítnutí žádosti o přiznání invalidního důchodu žalobce, bylo vydáno na základě nedostatečně a nesprávně zjištěného skutkového stavu v otázce invalidity jako jedné z podmínek pro přiznání invalidního důchodu, a proto ho zrušil ve smyslu ustanovení § 76 odst. 1 písm. b) s.ř.s.

VII. Závěr a náhrada nákladů řízení

32. Ze všech shora uvedených důvodů krajský soud shledal žalobu jako důvodnou, a proto napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalované k dalšímu řízení, jak je uvedeno ve výroku I. tohoto rozsudku.
33. V dalším řízení je povinna vydat ve věci žádosti o přiznání invalidního důchodu žalobce nové rozhodnutí o námitkách žalobce ve smyslu § 88 odst. 8 zákona č. 582/1991 Sb., o provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů ve spojení s § 90 odst. 1 písm. c) správního řádu. Žalovaná bude v dalším řízení o invalidním důchodu vázána skutkovým stavem zjištěným na základě provedeného dokazování v tomto soudním řízení (§ 78 odst. 6 s.ř.s.) a bude z něho vycházet při novém posouzení žádosti. Zároveň nepochybně bude její povinností případně rozhodnout o doplatku invalidního důchodu za dobu, kdy byl žalobce shledán invalidním ve I. stupni invalidity při splnění ostatních podmínek nároku na invalidní důchod.
34. O náhradě nákladů řízení (výrok II.) krajský soud rozhodl podle § 60 odst. 1, 2 s. ř. s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch,

právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobce měl ve věci plný úspěch, avšak žádnou náhradu nákladů řízení nepožadoval a vzhledem k obsahu spisu je zřejmé, že mu žádné náklady se soudním řízením nevznikly. Žalovaná nemá právo na náhradu nákladů řízení ex lege.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 30. října 2018

JUDr. Lukáš Hlouch, Ph.D., v.r.
samosoudce

Za správnost vyhotovení:
K. M.